

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 19-05-2022
Nummer voorstel: 2022/03

Voor raadsvergadering d.d.: 19-05-2022
Agendapunt: 4.3.

Onderwerp: Burgerraadsleden raadsperiode 2022-2026

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. In te stemmen met de toelating van burgerraadsleden, met als uitgangspunten:
 - a) Per fractie kunnen maximaal twee burgerraadsleden worden beëdigd;
 - b) Een burgerraadslid ontvangt presentiegeld van maximaal € 90.02 per commissievergadering;
 - c) Het huidige aantal fractiezetels in de commissies blijft gelijk;
 - d) Raadsleden kunnen zich in een commissievergadering per agendapunt laten vervangen door een burgerraadslid;
 - e) Fracties zijn vrij in hun keuze van burgerraadsleden;
 - f) Burgerraadsleden krijgen toegang tot iBabs.

Inleiding

De gemeente Steenwijkerland heeft in de afgelopen raadsperiodes, evenals diverse andere gemeenten, gebruik gemaakt van burgerraadsleden. Andere in Nederland gebruikte termen voor burgerraadsleden zijn 'burgerraadsleden in commissies', 'duo burgerlidmaatschap', 'duo-raadsleden', 'burger niet-raadslid' en 'schaduwraadslid'. De inwoners van onze gemeente worden vertegenwoordigd door het wettelijk bepaalde aantal maximum raadsleden voor een gemeente van onze grootte, te weten 27 raadsleden. Burgerraadsleden zijn niet-gekozen vertegenwoordigers van fracties. Zij hebben dezelfde rechten en plichten als raadsleden, maar kunnen *niet* deelnemen aan de vergaderingen van de gemeenteraad en hebben daar ook geen stemrecht.

De verdeling van de raadsleden over de negen partijen in Steenwijkerland is zeer divers. De grootste partij, BGL, heeft acht raadsleden. De CPB heeft vijf raadsleden. De PvdA heeft vier raadsleden. De VVD heeft drie raadsleden. Het CDA heeft 2 raadsleden net als de CU. GroenLinks, D66 en Veur Elkaar hebben één raadslid. Hierdoor is er (potentieel) een groot verschil tussen de werkbelasting van de raadsleden in de verschillende fracties. Met het toelaten van burgerraadsleden kunnen fracties niet alleen worden ontlast, maar ontstaat ook een mogelijkheid om meer geïnteresseerde inwoners te betrekken bij de lokale politiek.

Aanleiding

Nu de nieuwe gemeenteraad (na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022) een feit is, is de discussie over het onderwerp 'toepassing van burgerraadsleden' opnieuw actueel geworden.

Voor- en nadelen van burgerraadsleden

In 2008 is door de Erasmus Universiteit het rapport 'Burgerleden in raadscommissies, onderzoek naar de rol van burgerleden in de lokale politiek' verschenen.

In dit rapport worden als voordelen van het toelaten van burgerraadsleden genoemd:

- *Kweekvijver nieuwe raadsleden*
Mogelijke nieuwe raadsleden kunnen via commissies worden voorbereid op een toekomstig raadslidmaatschap
- *Vermindering werkdruk*
Ontlasten en ondersteunen van raadsleden en –fracties
- *Kennis opdoen en etaleren politieke interesse*
Door burgerraadsleden kan meer en gemakkelijker informatie uit de samenleving worden gekregen en wordt de samenleving meer betrokken

Als nadelen noemt het rapport:

- *Economisch en financieel*
Burgerraadsleden brengen (meestal) extra kosten met zich mee
- *Volksvertegenwoordiging*
Burgerraadsleden zijn niet direct gekozen
- *Herkenbaarheid raadsleden*
De herkenbaarheid van raadsleden zal eerder af- dan toenemen

Juridisch kader

Op grond van art. 82 lid 3 Gemeentewet is de raad vrij om de samenstelling van de raadscommissie te regelen. Voor zover het de benoeming betreft van de leden van de raad moet men echter wel zorg dragen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde fracties, zodat een gewogen meningsvorming kan plaatsvinden. De raad kan in raadscommissies ook andere leden dan raadsleden benoemen. Deze niet-raadsleden kunnen partijleden of onafhankelijke burgers zijn.

Conform de Gemeentewet kan dus eenieder als lid van een raadscommissie worden benoemd, met uitzondering van de burgemeester en de wethouders. Bij verordening, of het aanpassen van de huidige commissieverordening, kunnen gemeenten bepalen dat ook niet-raadsleden in een commissie kunnen worden benoemd. Artikel 82, lid 4 van de gemeentewet stelt dat de voorzitter van een raadscommissie lid van de raad is. Burgerraadsleden kunnen dus geen voorzitter van een commissie zijn.

Praktische invulling

De praktische invulling van burgerraadsleden is als volgt:

Aantal burgerraadsleden

Het staat iedere fractie vrij om al dan niet gebruik te maken van burgerraadsleden. De ene fractie zal daar meer behoefte aan hebben dan de andere fractie. Mocht een fractie burgerraadsleden willen voordragen, dan geldt een maximum van twee burgerraadsleden, ongeacht de grootte van de fractie.

Eisen aan burgerraadsleden

In de verordening wordt enkel voorgeschreven dat burgerraadsleden moeten voldoen aan dezelfde wettelijke eisen, zoals voor raadsleden in de Gemeentewet zijn gesteld.

Een burgerraadslid moet daarom:

- ingezetene van de gemeente zijn (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- de leeftijd van 18 jaar of ouder hebben (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- niet uitgesloten zijn van het kiesrecht (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- indien geen Nederlander, wel over een geldige verblijfstitel dienen te beschikken (artikel 10, lid 2 Gemeentewet);
- zijn/haar nevenfuncties openbaar maken (artikel 12 Gemeentewet);
- geen verboden betrekkingen vervullen (artikel 13 Gemeentewet);
- geen verboden handelingen verrichten (artikel 11 en 15 Gemeentewet).

Aanvullende eisen fracties

Het is aan de fracties zelf om eventueel aanvullende eisen te stellen aan burgerraadsleden, bijvoorbeeld de eis dat een burgerraadslid lid moet zijn van de partij of op de kieslijst moet hebben gestaan. De fracties hebben te kennen gegeven geen aanvullende eis te willen stellen inzake het op de kieslijst staan.

Rechten fracties

De fracties bepalen wie namens hen aanwezig is in de commissievergaderingen. Hoewel het in principe de bedoeling is dat een burgerraadslid zijn of haar positie de gehele raadsperiode bekleedt, is het aan de fracties om een burgerraadslid eventueel gedurende de raadsperiode te vervangen. Het burgerraadslidmaatschap is en blijft verbonden aan een bepaalde fractie. Het burgerraadslid heeft geen recht op zijn of haar zetel. Een burgerraadslid kan zich dus niet afscheiden van de betreffende fractie, om zijn of haar lidmaatschap vervolgens mee te nemen naar een andere partij.

Aanwezigheid in commissies

De raad bepaalt de samenstelling van raadscommissies. Er is een algemene raadscommissie/politieke markt. Fracties moeten, volgens de Gemeentewet artikel 82 derde lid, evenwichtig verdeeld worden over de commissies. Een raadslid kan zich voor één of meer agendapunten laten vervangen door een burgerraadslid. Hierdoor blijft het aantal sprekers in een commissie per fractie gelijk aan het huidige aantal.

Vergoeding en voorzieningen

Burgerraadsleden ontvingen in de vorige raadsperiode voor hun deelname aan commissievergaderingen een vaste vergoeding. Burgerraadsleden dragen zelf zorg voor het melden van deze inkomsten aan de Belastingdienst. Per commissievergadering wordt een vergoeding betaald van € 90,02, voor zover dit burgerraadslid ook daadwerkelijk aanwezig is geweest. Hiervoor wordt bij de griffie de aanwezigheidslijst getekend.

Burgerraadsleden krijgen toegang tot het informatiesysteem van de gemeenteraad van de gemeente Steenwijkerland.

Financiële consequenties

Uitgaand van de huidige vergaderfrequentie (11 Politieke Markten per jaar) en invulling van het maximumaantal burgerraadsleden per fractie (2 burgerleden) bedragen de kosten van burgerraadsleden jaarlijks ongeveer:

Vergoeding: € 90,02 x 11 vergaderingen x 2 burgerraadsleden x 9 fracties = maximaal € 17823,96

Daarnaast zullen alle burgerraadsleden ook mogen deelnemen aan werkvergaderingen, instructies opleidingen etc. Het voert te ver om daar een kostenaspect aan te koppelen, maar er zal een kleine toename zijn.

Ondertekening

De griffier

De burgemeester

A. ten Hoff

J.H. Bats

Betrokken partijen

Afdeling

griffie

Adviseur

R.S. van Maurik

Raadsbesluit

Steenwijk, 19-05-2022

Nummer: 2022/03

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het raadsvoorstel van 19 mei 2022, nummer 2022/03;

b e s l u i t :

- 1. In te stemmen met de toelating van burgerraadsleden, met als uitgangspunten:
- a) Per fractie kunnen maximaal twee burgerraadsleden worden beëdigd;
- b) Een burgerraadslid ontvangt presentiegeld van maximaal € 90.02 per commissievergadering;
- c) Het huidige aantal fractiezetels in de commissies blijft gelijk;
- d) Raadsleden kunnen zich in een commissievergadering per agendapunt laten vervangen door een burgerraadslid;
- e) Fracties zijn vrij in hun keuze van burgerraadsleden;
- f) Burgerraadsleden krijgen toegang tot iBabs.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats